

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Jaroslava Hubáčka, Mgr. et Ing. et Bc. Radovana Havelce, JUDr. Ludmily Valentové a JUDr. Bohuslava Hnízdila v právní věci stěžovatele **M. S.**, zastoupeného JUDr. Boženu Burdychovou, advokátkou se sídlem v Praze 9, Rumburská 262/19, za účasti **Ministerstva vnitra**, se sídlem v Praze 7, Nad Štolou 3, v řízení o kasační stížnosti proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 25. 5. 2007, č. j. 28 Az 68/2006 - 23,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II.** Žádný z účastníků **ne má** právo na náhradu nákladů řízení.
- III.** Odměna advokátky JUDr. Boženy Burdychové **se určuje** částkou 2400 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení.

O d ů v o d n ě n í :

Krajský soud v Hradci Králové rozsudkem ze dne 25. 5. 2007, č. j. 28 Az 68/2006 - 23, zamítl žalobu stěžovatele proti rozhodnutí Ministerstva vnitra (dále jen „ministerstvo“) ze dne 1. 12. 2006, č. j. OAM-1025/VL-10-K01-2006, kterým nebyla stěžovateli udělena mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). Proti tomuto rozsudku podal stěžovatel v zákonné lhůtě kasační stížnost.

Nejvyšší správní soud, po konstatování přípustnosti kasační stížnosti, se ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. dále zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by totiž tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná.

Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje typický neurčitý právní pojem. Do s. ř. s. byl zaveden zákonem č. 350/2005 Sb. s účinností ke dni 13. 10. 2005. Ve věcech azylu v nové úpravě institutu nepřijatelnosti (§ 104a s. ř. s.) je nyní kasační stížnost mimořádným opravným prostředkem omezeným na případy objektivní nutnosti rozhodnutí Nejvyššího správního soudu. Z těchto důvodů bude kasační stížnost ve věcech azylu přijata k projednání jen tehdy, jestliže rozhodování o ní umožní Nejvyššímu správnímu soudu zároveň plnit obecnější sjednocující funkci v systému správního soudnictví. S ohledem na ochranu veřejných subjektivních práv fyzických a právnických osob je vhodné připomenout, že stěžovateli byla soudní procesní

ochrana již jednou poskytnuta individuálním projednáním jeho věci na úrovni krajského soudu, a to v plné jurisdikci.

Přesahem vlastních zájmů stěžovatele, který ve věcech azylu jediné vede k meritornímu projednání kasační stížnosti, je jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je, kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce, pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. To prakticky znamená, že přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v tomto řízení je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů.

O přijatelnou kasační stížnost se tak prakticky může jednat v následujících typových případech: 1/ Kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu. 2/ Kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně, přičemž rozdílnost v judikatuře může vyvstat na úrovni krajských soudů i Nejvyššího správního soudu. 3/ Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit tzv. judikatorní odklon. To znamená, že Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je na místě změnit výklad určité právní otázky řešené dosud správními soudy jednotně. 4/ Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu nebo krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. V této souvislosti je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci této kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že pokud by k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení, především procesního charakteru, proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby způsobila přijatelnost následné kasační stížnosti.

Přijatelnost kasační stížnosti je proto třeba odlišovat od přípustnosti kasační stížnosti na straně jedné a důvodnosti na straně druhé. Přípustnost, či spíše absence některého z důvodů nepřípustnosti, kasační stížnosti je dána splněním zákonných procesních předpokladů jako je včasné podání kasační stížnosti (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), řádné zastoupení (§ 105 odst. 2 s. ř. s.), absence dalších zákonných důvodů nepřípustnosti (§ 104 s. ř. s.), apod. Důvodnost kasační stížnosti na straně druhé je otázkou věcného posouzení kasačních důvodů stěžovatelem uváděných (§ 103 odst. 1 s. ř. s.). Pokud tedy kasační stížnost splňuje zákonné podmínky procesní přípustnosti, pak je způsobem výše naznačeným zkoumán přesah vlastních zájmů stěžovatele, tedy její přijatelnost. Přichází-li však stěžovatel s námitkami, o nichž se Nejvyšší správní soud vyslovil již dříve a své rozhodnutí zveřejnil, není nutné, a ani efektivní, aby v obdobné věci znovu jednal a rozhodoval, když výsledkem by byl nepochybně stejný závěr. Je-li kasační stížnost přípustná i přijatelná, Nejvyšší správní soud posoudí její důvodnost.

Z výše uvedeného vyplývá, že je v zájmu stěžovatele v řízení o kasační stížnosti ve věcech azylu splnit podmínky přípustnosti kasační stížnosti a svoji stížnost opřít o některý

z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 s. ř. s. Zájmem stěžovatele je však rovněž, aby uvedl, v čem spatřuje, v mezích kritérií přijatelnosti popsaných výše, v konkrétním případě přesah svých vlastních zájmů, a z jakého důvodu by tedy měl Nejvyšší správní soud předloženou kasační stížnost věcně projednat.

Nejvyšší správní soud na základě shora uvedených obecných úvah v projednávané věci konstatuje, že stěžovatel opírá kasační stížnost o důvody uvedené v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s.

Stěžovatel namítal vady řízení spočívající v tom, že skutková zjištění, o která ministerstvo opírá své rozhodnutí, jsou v rozporu s provedenými důkazy, a to konkrétně se zprávami o stavu dodržování lidských práv v Kyrgyzské republice v době před jeho odchodem z vlasti, když ministerstvo zcela pominulo informace o porušování lidských práv, které svědčí ve prospěch stěžovatele, dále že při hodnocení jeho osobní situace ministerstvo vyšlo z nesprávného hodnocení jeho poměrů jako člena sociální skupiny drobných podnikatelů, stavu ekonomiky a činnosti státních orgánů v zemi jeho původu, a že na podkladě nesprávného posouzení osobní situace stěžovatele nesprávně zhodnotilo podstatu vztahů mezi ním a osobami vyděračů. V této souvislosti Nejvyšší správní soud odkazuje na rozsudek ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 Azs 22/2003 – 41. V tomto rozsudku Nejvyšší správní soud uvedl, že povinností správního orgánu je zjišťovat skutečnosti rozhodné pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu jen tehdy, jestliže žadatel o udělení azylu alespoň tvrdí, že existují důvody v tomto ustanovení uvedené. Z žádného ustanovení zákona však nelze dovodit, že by správnímu orgánu vznikla povinnost, aby sám domýšlel právně relevantní důvody pro udělení azylu žadatelem neuplatněné a posléze k těmto důvodům činil příslušná skutková zjištění. Povinnost zjistit skutečný stav věci podle ustanovení § 32 správního řádu, má správní orgán pouze v rozsahu důvodů, které žadatel v průběhu správního řízení uvedl. Rovněž tak v rozsudku ze dne 16. 5. 2004, č. j. 1 Azs 45/2004 – 47, Nejvyšší správní soud uvedl, že jestliže z žádosti o udělení azylu, z protokolu o pohovoru ani z žádné jiné písemnosti nevyplývá, že by žadatel tvrdil některý z důvodů pro udělení azylu, ministerstvu nevznikla povinnost provádět dokazování ohledně existence některého z azylových důvodů taxativně vypočtených v § 12 zákona o azylu. V této souvislosti je nutno poukázat i na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 2. 2004, č. j. 5 Azs 50/2003 – 47, podle něhož správní orgán nemá povinnost sám domýšlet důvody pro udělení azylu žadatelem neuplatněné. Dále Nejvyšší správní soud poukazuje na rozsudek ze dne 7. 7. 2005, č. j. 4 Azs 287/2004 – 72, kde konstatoval, že byla-li žádost o udělení azylu podána až poté, co bylo rozhodnuto o správním vyhoštění žadatele, a azyl nebyl žadateli udělen podle § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona o azylu, nemohou před soudem obstát námitky nesprávného posouzení skutkového stavu věci vztahující se k důvodům udělení azylu.

Pokud jde o námitku nesprávného posouzení právní otázky nesplnění podmínek pro udělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu, jenž vycházelo z nesprávného posouzení oprávněnosti strachu z pronásledování z důvodu příslušnosti stěžovatele k sociální skupině drobných podnikatelů, Nejvyšší správní soud odkazuje na rozsudek ze dne 18. 12. 2003, č. j. 6 Azs 45/2003 - 49, kde uvedl, že zákon o azylu pojem sociální skupina nevymezuje, výkladem lze však dospět k závěru, že sociální skupina se skládá z osob podobného společenského původu nebo postavení, obdobných majetkových poměrů, společenských obyčejů apod. Rovněž podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 5. 2004, č. j. 5 Azs 63/2004 - 60, který byl publikován ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu pod č. 364/2004, určitá sociální skupina ve smyslu § 12 zákona o azylu

je skupina osob, která se vyznačuje objektivně společnou charakteristikou nebo kterou společnost alespoň takto vnímá. Tato charakteristika má často povahu vrozeného, nezměnitelného rysu nebo je jinak zásadní pro lidskou identitu, svědomí nebo výkon lidských práv dotyčných osob. Drobné podnikatele nelze tedy považovat za sociální skupinu ve smyslu § 12 zákona o azylu. V této souvislosti Nejvyšší správní soud odkazuje i na rozsudek ze dne 27. 11. 2003, č. j. 4 Azs 26/2003 – 44, ve kterém uvedl, že obava z toho, že věřitelé budou po žadateli o azyl vymáhat své pohledávky, není azylově relevantním důvodem, ani důvodem pro vyslovení překážky vycestování podle § 91 zákona o azylu, a dále také na rozsudek ze dne 31. 10. 2003, č. j. 4 Azs 23/2003 – 65, ve kterém bylo konstatováno, že skutečnost, že žadatel o azyl má v zemi původu obavy před vyhrožováním ze strany soukromé osoby a má zde ekonomické problémy, není bez dalšího ani důvodem pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu, ani důvodem pro udělení azylu z humanitárních důvodů podle § 14 citovaného zákona.

Dále stěžovatel namítal, že závěr ministerstva o nesplnění důvodů humanitárního azylu vychází z paušálního odůvodnění, což je v rozporu s institutem správního uvážení v rámci zásady legality správního řízení, a že ministerstvo nezhodnotilo všechny rozhodné skutečnosti z hlediska osoby stěžovatele, jeho osobní situace, jeho obav o rodinu s malými dětmi. Nejvyšší správní soud připomíná, že obdobnými otázkami se již zabýval v řadě svých rozhodnutí, z nichž lze uvést např. rozsudek ze dne 15. 10. 2003, č. j. 3 Azs 12/2003 – 38 a rozsudek ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003 - 48. V těchto rozsudcích Nejvyšší správní soud uvedl, že na udělení azylu z humanitárního důvodu podle § 14 zákona o azylu nemá žadatel subjektivní právo. Správní orgán o něm rozhoduje na základě správního uvážení. Samotné správní rozhodnutí podléhá přezkumu soudu pouze v tom směru, zda nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, zda je v souladu s pravidly logického usuzování a zda premisy takového úsudku byly zjištěny řádným procesním postupem. Za splnění těchto předpokladů není soud oprávněn z těchto skutečností dovozovat jiné nebo přímo opačné závěry. V rozsudku ze dne 29. 6. 2005, č. j. 1 Azs 2004 – 55, Nejvyšší správní soud konstatoval, že stručné odůvodnění neudělení humanitárního azylu ve smyslu § 14 zákona o azylu je dostačující, pokud ob stojí s přihlédnutím k ostatním pasážím odůvodnění. Tak tomu bylo v i předmětném případě, kdy se ministerstvo v odůvodnění svého rozhodnutí podrobně zabývalo osobními poměry stěžovatele i situací v zemi jeho původu.

Pokud stěžovatel namítal nesprávnost závěru ministerstva o nedostatku podmínek pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a odst. 1 zákona o azylu, odkazuje Nejvyšší správní soud na rozsudek ze dne 26. 7. 2007, č. j. 2 Azs 30/2007 – 69, kde uvedl, že jakkoli nelze shledat úplnou shodu mezi zněním bývalého § 91 a nynějšího § 14a zákona o azylu, tak v těch částech, kde takovou shodu shledat lze, je možno i po účinnosti zákona č. 165/2006 Sb. aplikovat právní názory vyslovené Nejvyšším správním soudem ve vztahu k onomu dříve účinnému § 91 zákona o azylu. V této souvislosti proto Nejvyšší správní soud odkazuje na rozsudek ze dne 27. 11. 2003, č. j. 4 Azs 26/2003 – 44, v němž konstatoval, že obava z toho, že věřitelé budou po žadateli o azyl vymáhat své pohledávky, není azylově relevantním důvodem, ani důvodem pro vyslovení překážky vycestování podle § 91 tohoto zákona. Jak sám stěžovatel uvedl, není ničím podloženo, že by mu hrozil trest z důvodu nezaplacení daně, z obsahu spisu nic takového nevyplývá, když ani daňová inspekce v průběhu šetření neshledala žádný důvod pro případné trestní stíhání stěžovatele a v tomto směru nic proti němu neučinila.

Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje tedy dostatečnou odpověď na stížní námítky uvedené v kasační stížnosti. Nejvyšší správní

soud neshledal ani žádné další důvody pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Za těchto okolností kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele.

Nejvyšší správní soud proto shledal kasační stížnost stěžovatele nepřijatelnou a z tohoto důvodu ji odmítl (§ 104a odst. 1 s. ř. s.).

Výrok o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 3 věty první za použití § 120 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byl-li návrh odmítnut.

Stěžovateli byla pro řízení o kasační stížnosti soudem ustanovena zástupkyně advokátka a podle § 35 odst. 8 s. ř. s. platí v takovém případě odměnu advokátky včetně hotových výdajů stát. Podle § 9 odst. 3 písm. f) vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů, náleží advokátce odměna za jeden úkon právní služby (doplnění kasační stížnosti) 2100 Kč (§ 11 odst. 1 písm. d) citované vyhlášky) a podle § 13 odst. 3 citované vyhlášky náhrada hotových výdajů v částce 300 Kč, celkem tedy 2400 Kč.

P o u ě n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 6. prosince 2007

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu